

Connectiviteit

Herstel zoet-zoutovergangen

Terugkeer van brakke natuur, doorgang voor trekvis

Dynamiek verdwenen

We hebben veel gedaan om te voorkomen dat de zee diep kan binnendringen in ons land. De dammen en waterkeringen houden Nederland veilig en de Zeeuwse eilanden bereikbaar. En ze helpen bij drinkwaterwinning. De keerzijde is dat op veel plekken de zoet- en zoutwaterovergangen en de bijbehorende natuur, zijn verdwenen. De trekmogelijkheden van vissoorten worden belemmerd. Het gebrek aan doorstroming leidt tot overmatige algengroei en botulisme. Binnen de Kaderrichtlijn Water (KRW) nemen we nu maatregelen om deze overgangen te herstellen.

Hoe werkt de maatregel?

Zoet-zoutovergangen zijn gebieden waar zoet en zout water elkaar ontmoeten. In een natuurlijk landschap is er in elke riviermonding aan de kust een geleidelijke overgang van zoet naar zout water. Van oudsher kent de delta Nederland veel van deze estuaria. Nu hebben we nog twee natuurlijke estuaria: de Westerschelde (monding van de Schelde) en de Eems-Dollard (monding van de Eems). Op dit soort plekken ontstaat een brakke delta die erg dynamisch is vanwege de invloed van eb en vloed. Dit soort leefgebieden zijn zeer divers en trekken veel verschillende planten

Breng water in balans

Rijkswaterstaat verbetert de ecologische waterkwaliteit. De maatregelen die Rijkswaterstaat hiervoor neemt, komen voort uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Deze richtlijn bepaalt dat de wateren een goed leefgebied vormen voor de planten en dieren die er thuishoren. We willen dat onze wateren ecologisch weer goed functioneren. Die duurzame aanpak biedt kansen voor Nederland, de burger en ons bedrijfsleven. Hier is nog grote winst in te behalen door leefgebieden te herstellen, vissen ruim baan te geven en het water schoon en gezond te houden. Water stroomt van boven naar beneden en houdt zich niet aan grenzen. Daarom werken Rijkswaterstaat en de andere waterbeheerders nauw samen om deze doelstelling te halen.

en dieren aan. Hier zwemmen trekvissen zoals zalm en paling vanuit de rivier de zee op (en vice versa) om zich voort te planten. Hierbij gebruiken ze de overgangszones als rustplaatsen om te

Brouwersdam

wennen aan de nieuwe omstandigheden. Het herstel van deze overgangen draagt dus ook bij aan een hogere visstand.

Hoe passen we de maatregel toe?

Herstel van zoet-zout-overgangen doen we op een aantal manieren. Enerzijds door een permanente verbinding met de zee te maken. Bijvoorbeeld door het graven of herstellen van een geul of de aanleg van een doorstroomopening, inlaat of stuw in bestaande constructies of dijken. Anderzijds creëren we dit soort overgangen periodiek, door geregeld sluisdeuren te openen. Zo zetten we bijvoorbeeld periodiek de Haringvlietssluis op een kier om zout water door te laten.

Wat levert de maatregel op?

Uiteindelijk verwachten we dat het openen van (delen van) de Haringvliet, Afsluitdijk en de Brouwersdam leidt tot een dynamischer gebied. Afhankelijk van het jaargetijde zal het in meer of mindere mate brak zijn, wat veel bijzondere brakwaterminnende soorten aantrekt. Voor het herstel van de visstand, het tweede doel, zijn al wat meer resultaten bekend. Zo zijn bij de vispassage in de Kleine Sluis in IJmuiden grote aantallen bliek (jonge haring en sprout) gevangen. Monitoring op meer locaties moet uitwijzen of dit beeld opgaat voor meer overgangen.

Duurzaamheid

Bij het uitvoeren van maatregelen streven we ernaar bewust om te gaan met materieel en grondstoffen. Waar mogelijk werken we circulair. Zo gebruikten we elders vrijgekomen puin uit het project de Groene Poort om een deel van de Nieuwe Waterweg ondieper te maken, zodat het soms droogvalt en het gebied voor meer dieren en planten aantrekkelijker wordt.

Uitlaat van water uit het Grevelingenmeer (Brouwersdam)

breng ons water in balans

Dit is een uitgave van **Rijkswaterstaat**
www.rijkswaterstaat.nl
 0800 - 8002
 september 2018 | PPO0918ZB1151